

Till
Förskolan Solåsen AB,
info@forskolansolasen.se
Förskolechef Lill Engholm,
lill.engholm@forskolansolasen.se

Uppföljning av tillsynsbeslut

Förskolan Solåsen AB

Förskolan Solåsen

Utbildningsförvaltningen
Förskoleavdelningen

Handläggare: Jens Westlund
Inspektör: Camilla Rosenqvist,
Inspektör: Liselott Svensson
Hantverkargatan 3A
Box 22049
104 22 Stockholm
Telefon 08-508 33 754
jens.westlund@stockholm.se
camilla.rosenqvist@stockholm.se
liselott.svensson@stockholm.se

stockholm.se

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har följt upp tillsynsbeslut som fattades den 17 juni 2015. Tillsynsbeslut fattades efter inspektion som genomfördes den 4 december 2014.

Nämnden bedömer sammanfattningsvis att huvudmannen inte följt nämndens krav gällande barnsäkerhet, ledning och samordning av förskolans verksamhet, systematiskt kvalitetsarbete samt personalens förutsättningar för att kunna bedriva verksamheten så att syftet med utbildningen i förskolan uppnås. Huvudmannen tilldelas därmed på nytt förelägganden avseende dessa delar.

Vid uppföljningen den 25 november 2015 av tillsynsbeslutet från juli 2015 konstaterades nya brister avseende förskolans köregler och avgifter utöver maxtaxan. Nämnden bedömer att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse varför bristerna bedöms som avhjälpta. Nämnden avstår därför från ingripande.

Beslut

Enligt delegationsordning punkt 108, 109, 110

Förelägganden

Enligt 26 kap. 10 § skollagen

1. Huvudmannen Förskolan Solåsen AB med organisationsnummer 556612-4722 ska se till att alla barn på förskolan får ta del av en trygg omsorg i en god miljö (8 kap 2 § skollagen, Riktlinjer för fristående förskola i Stockholms stad kap. 4.9).
 - a. Huvudmannen ska genomföra barnsäkerhetsronder utifrån ett underlag som specifikt beaktar förhållanden som kan innebära en risk för barnens säkerhet. Huvudmannen ska inkomma med underlag samt protokoll från genomförd barnsäkerhetsrond.
 - b. Huvudmannen ska se till att handlingsplanen för olika kriser implementeras i personalgruppen.
 - c. Huvudmannen ska se till att handlingsplanen för hur personalen ska agera om ett barn försvinner uppdateras så att det tydligt framgår när polis ska kontaktas.
 - d. Huvudmannen ska senast den 9 maj inkomma med ovannämnda redovisningar.
2. Huvudmannen ska se till att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen avseende ansvarsfördelning mellan huvudman och förskolechef samt avseende ledning och samordning av utbildningen (2 kap. 8-10 §§ skollagen och Läroplan för förskolan, Lpfö 98/10, kap. 2.7).
 - a. Huvudmannen ska lämna en redovisning av ansvarsfördelningen mellan huvudman och förskolechef.
 - b. Huvudmannen ska lämna en befattningsbeskrivning avseende förskolechefens ansvar.
 - c. Huvudmannen ska lämna en redovisning som beskriver hur förskolechefens ansvar har implementeras och omsatts i verksamheten.
 - d. Huvudmannen ska senast den 9 maj 2016 inkomma med ovannämnda redovisningar.

3. Huvudmannen ska utforma verksamhetens systematiska kvalitetsarbete i enlighet med skollagen och läroplanens krav (4 kap. 4-6 §§ skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98/10 kap. 2.6). I detta ingår att:
 - a. Huvudmannen ska fatta beslut om och planera för hur verksamheten på huvudmannanivå och enhetsnivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen.
 - b. Huvudmannen ska se till att förskolan tar fram en samlad utvärdering som utgår ifrån en resultatbeskrivning och en analys utifrån de nationella målen.
 - c. Förskolechefen ska se till att den samlade dokumentationen innehåller beslut om vilka utvecklingsinsatser som ska genomföras och en analys av förväntade effekter för barnen.
 - d. Huvudmannen ska se till att det finns planering och former för hur uppföljning och utvärdering av de förväntade effekterna ska ske.
 - e. Förskolechefen ska se till att varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras i enlighet med läroplanens mål och intentioner och att förskolans individuella utvecklingsplaner utgör en del i en förskolans systematiska kvalitetsarbete.
 - f. Huvudmannen ska senast den 9 maj 2016 till utbildningsförvaltningen redovisa vidtagna åtgärder. Redovisningen ska innehålla en planering avseende punkt a samt dokumentation avseende punkt b, c, d och e.
4. Huvudmannen ska se till att förskolans personal ges förutsättningar att bedriva verksamheten så att syftet med utbildningen i förskolan uppnås (2 kap. 34-45 §§, 3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98/10).
 - a. Huvudmannen ska se till att förskolans ledning och personal gemensamt tolkar läroplanens begrepp, mål och riktlinjer.
 - b. Huvudmannen ska se till att förskolans ledning och personal utvecklar arbetssätt och metoder så att dessa stämmer överens med intentionerna i läroplan för förskolan (Lpfö -98/10).
 - c. Huvudmannen ska genom riktade kompetensinsatser se till att all personal får den kunskap om läroplanen

- som krävs för att den pedagogiska verksamheten ska kunna bedrivas i enlighet med gällande föreskrifter.
- d. Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön utvecklas så att barnen får förutsättningar till ett utmanande och varierat lärande enligt intentionerna i läroplanen för förskolan.
 - e. Huvudmannen ska redovisa vidtagna åtgärder senast den 9 maj 2016.

Enligt delegationsordning punkt 110

Avstående från ingripande

Enligt 26 kap. 12 § skollagen och utbildningsnämndens delegationsordning 110.

1. Utbildningsnämnden bedömer att huvudmannen sett till att förskolans köregler nu finns tillgängliga på förskolans webbsida och att dessa inte strider mot skollagen eller diskrimineringslagen, varför bristen är avhjälp.
2. Utbildningsnämnden bedömer att huvudmannen inte längre tar ut avgifter utöver maxtaxan varför bristen är avhjälp.

Beslut fattas utifrån en samlad bedömning av ärendet. *Skälen för besluten* redovisas nedan.

Huvudmannen uppmärksammas på sitt ansvar att uppfylla de krav som följer av lagar och andra föreskrifter och att följa de tillsynsbeslut som nämnden fattar. Huvudmannen uppmärksammas också på att en tillsynsmyndighet får återkalla ett godkännande om ett föreläggande enligt 26 kap. 10 § inte följs och missförhållandet är allvarligt.

På utbildningsnämndens vägnar

Marianne Natéus
Tf. avdelningschef

Ärendet

Utbildningsförvaltningen har genomfört tillsyn av förskolan Solåsen den 4 december 2014. Tillsynsbeslutet fattades den 17 juni 2015. Detta ärende är en uppföljning av tidigare tillsynsbeslut.

Uppföljningen har genomförts genom en granskning av inlämnade handlingar som utbildningsnämnden har begärt i enlighet med tillsynsbeslutet den 17 juni 2015, en uppföljande tillsyn den 25 november 2015 samt huvudmannens yttrande på den tillsynsrapport som sammanställdes efter tillsynen den 25 november 2015.

Enligt tillsynsbeslutet skulle huvudmannen senast den 1 november 2015 ha inkommit med redovisning för samtliga brister. Den 17 augusti inkom huvudmannen med yttrandet "Kommentarer och tillrättalägganden vid tillsynsinspektion den 4 december 2014 vid Förskolan Solåsen AB". Huvudmannens redovisning av beslutet inkom till förvaltningen den 3 november 2015. Huvudmannen hade dock inte begärt anstånd att inkomma med redovisning av föreläggande 1, 2 samt 3. I redovisningen anger huvudmannen att de inte kunnat komma in med denna innan utsatt datum eftersom "de har barn att lära och sköta och föräldrar att serva".

Från och med den 1 januari 2016 gäller nya riktlinjer för fristående förskola i Stockholm stad. Genom antagandet av de nya riktlinjerna har vissa förtydliganden och förändringar gjorts vad gäller kapitelindelningar och struktur. Kraven är dock i stort sett desamma. De nya riktlinjerna gäller inte retroaktivt varför högre ställda krav i de nya riktlinjerna inte anses utgöra en brist för en tillsyn genomförd utifrån gamla riktlinjer. I de fall högre krav ställs utifrån de nya riktlinjerna kommer detta att anges särskilt genom råd och vägledning.

Uppföljning av tillsynsbeslut fattat den 17 juni 2015

Förelägganden

Tidigare beslut

1. Huvudmannen för förskolan Solåsen brister i att ge barnen på förskolan en trygg omsorg (8 kap 2 § skollagen och Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag, kap 7.3).
 - a) Huvudmannen ska se till att dokumenterade barnsäkerhetsronder genomförs regelbundet utifrån ett underlag som specifikt beaktar förhållanden som kan innebära en risk för barnens säkerhet. Huvudmannen ska inkomma med underlag och protokoll från genomförd barnsäkerhetsrond. Av dokumentationen ska det framgå vilka brister som uppmärksammas och hur dessa ska avhjälpas.
 - b) Huvudmannen ska inkomma med en handlingsplan avseende kriser och katastrofer.
 - c) Huvudmannen ska inkomma med en uppdaterad rutin vid händelse av brand samt en uppdaterad rutin för hur personalen ska agera när ett barn försvinner, där det framgår att polis ska kontaktas i ett tidigt skede.
 - d) Huvudmannen ska inkomma med en rutin för registrering av barns närvaro.
 - e) Huvudmannen ska senast den 1 september 2015 inkomma med ovannämnda handlingsplaner och rutiner samt en redovisning över hur implementering av rutinerna skett i personalgruppen.

Utredning vid uppföljning

Föreläggande 1, punkt a: Barnsäkerhetsrond

I huvudmannens redovisning som inkom till förvaltningen den 3 november 2015 finns "checklista för internkontroll av arbetsmiljön i förskolor och fristidshem" bifogad. Där framgår att datum för senaste genomförd barnsäkerhetsrond var den 29 april 2015. Underlaget består av 67 punkter som granskas vid barnsäkerhetsronden samt kolumnerna "Vad skall åtgärdas?", "Vem skall göra det?" och "När skall det vara klart?".

I underlaget har några brister dokumenterats, det framgår till exempel att lekredskap och förråd utomhus är slitna. Ansvaret anges ligga på fastighetsvärden och att det ska vara åtgärdat hösten 2015. Det framgår inte vem på förskolan som har ansvar för att åtgärd vidtas, inte heller om, när och hur bristen avhjälpas.

Av de punkter som granskas vid barnsäkerhetsronden beaktar cirka tolv av dem specifika förhållanden som kan innebära en risk för barnens säkerhet exempelvis första hjälpen, brandskydd, att mediciner och kemikalier är inlåsta, att elinstallationer är säkra, att spisar är utrustade med skydd och spärrar samt att fasta lekredskap, staket och grindar utomhus är hela och funktionella. Flera av punkterna rör förhållanden som har betydelse för en god miljö för både personal och barn, såsom buller, ventilation och värme, halkrisk och belysning. En större del av underlaget består av punkter som beaktar specifika förhållanden för personalens arbetsmiljö, exempelvis ordningen på arbetsplatsen, ergonomi, ohälsa och olycksfall i arbetet, ensamarbete, organisation, samarbete och stöd på arbetsplatsen samt rutiner för underhåll av utemiljön.

Föreläggande 1, punkt b: Handlingsplan för olika kriser och katastrofer

I huvudmannens yttrande finns en handlingsplan för kriser och katastrofer bifogad. I den anges tänkbara krissituationer exempelvis att ett barn, anhörig eller personal avlider, någon typ av naturkatastrof eller vandalisering. Vidare framgår en arbetsfördelning i den akuta situationen samt praktiska åtgärder vid kris såsom rollfördelning. I intervjun vid den uppföljande tillsynen den 25 november 2015 uppgav förskolechefen att förskolan inte tagit fram någon handlingsplan för hur personalen ska agera i händelse av kriser och katastrofer och hon kunde därmed inte redogöra för innehållet.

Föreläggande 1 punkt c: Rutin i händelse av brand

I huvudmannens yttrande finns en plan för hur personalen ska agera i händelse av brand. I den framgår vem som larmar 112, vem som tar emot barnen på definierade uppsamlingsplatser samt vem som ser till att barnen skickas ut.

Föreläggande 1 punkt c: Rutin för hur personalen ska agera om ett barn försvinner

I huvudmannens yttrande anges förskolans rutin för hur personalen ska agera om ett barn försvinner. Denna består av tre punkter:

1. Personal letar i rimlig tid.
2. Polis kontaktas
3. Vårdnadshavare kontaktas.

Föreläggande 1, punkt d: Rutin för registrering av barns närvaro
Huvudmannen redovisar i sitt yttrande förskolans rutin för registrering av barns närvaro. Där beskrivs att när barnen kommer till förskolan så registreras deras närvaro av personalen på en lista som finns anslagen på avdelningarna. Vid hemgång noteras det på listan. Förskolechefen uppgav i intervjun att denna lista finns tillgänglig om lokalen behöver utrymmas och att personalen därmed har kontroll över vilka barn som är närvarande vid tidpunkten.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen anger i sitt yttrande som inkom den 15 januari 2016 att förskolans dokument avseende bland annat barnsäkerhet, brandskydd, kriser och katastrofer, registrering av barns närvaro samt skyddsronde har omarbetats och skickats in till förvaltningen den 26 oktober 2015.¹

Motivering till beslut

Föreläggande 1, punkt a: Barnsäkerhetsronde

Nämnden bedömer att det underlag för barnsäkerhetsronde som huvudmannen redovisat inte specifikt och i tillräcklig omfattning beaktar förhållanden som är av vikt för barnens säkerhet. Därmed föreligger risk att brister i barnens miljö inte uppmärksammas i samband med ronden och att relevanta åtgärder för att säkerställa att barnens miljö är trygg och säker inte vidtas. Huvudmannen har inte redovisat ett protokoll från barnsäkerhetsronden där det framgår vem på förskolan som har ansvar för att åtgärd vidtas, när och hur upptäckta brister avhjälpas. Det medför att det inte går att följa upp att brister har åtgärdats. Nämnden bedömer mot denna bakgrund att huvudmannen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa bristen.

Föreläggande 1, punkt b: Handlingsplan för olika kriser och katastrofer

Huvudmannen har redovisat en handlingsplan för olika kriser. Vid den uppföljande tillsynen kunde huvudmannen tillika förskolechef inte redogöra för om planen tagits fram eller för planens innehåll. Enligt nämndens bedömning tyder detta förhållande på att handlingsplanen ännu inte är implementerad i verksamheten. Därmed bedömer nämnden att bristen inte har avhjälpas.

¹ Redovisningen inkom och registrerades av förvaltningen den 3 november 2015 (3.3.1-9853/2014)

Föreläggande 1, punkt c: Rutin i händelse av brand

Av huvudmannens yttrande framgår att planen för utrymning har uppdaterats så att ansvarsfördelning framgår. Därmed bedömer nämnden att bristen är avhjälpd.

Föreläggande 1 punkt c: Rutin för hur personalen ska agera om ett barn försvinner

Huvudmannen har redovisat en rutin för hur personalen ska agera om ett barn försvinner där det framgår att polis ska larmas i "rimlig tid". Nämnden bedömer att denna anvisning inte tydliggör i vilket tidsskede polis ska kontaktas och att rutinen därmed inte är tillräckligt tydlig för att utgöra ett stöd för personalens agerande i en akut situation om ett barn försvinner. Därmed bedömer nämnden att bristen inte har avhjälpits.

Föreläggande, punkt d: Rutin för registrering av barns närvaro

Mot bakgrund av huvudmannens yttrande och det som framkom vid tillsynen bedömer nämnden att huvudmannen vidtagit åtgärder avseende förskolans rutin för registrering av barns närvaro och att bristen därmed är avhjälpd.

Nämndens bedömer sammantaget att huvudmannen har åtgärdat bristerna avseende brand och rutin för registrering av barns närvaro. Avseende barnsäkerhetsrond, handlingsplan vid kriser samt rutin för hur personalen ska agera om ett barn försvinner, bedömer nämnden att huvudmannen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder och att bristerna därmed inte har avhjälpits. Mot denna bakgrund bedömer nämnden att huvudmannen inte har säkerställt att barnen kan ges en trygg omsorg i en god miljö (8 kap. 2 § skollagen, Riktlinjer för fristående förskola i Stockholms stad, kap. 4.9). Nämnden bedömer att bristen kvarstår. På grund av allvarligheten i bristen tilldelas huvudmannen därför på nytt ett föreläggande.

Tidigare beslut

2. Utbildningen på förskolan Solåsen genomförs inte i enlighet med bestämmelserna i skollagen i fråga om ansvarsfördelning mellan huvudman och förskolechef avseende ledning och samordning av förskolans verksamhet (2 kap. 8-10 §§ skollagen och läroplan för förskolan, Lpfö 98 kap. 2.7) .

- a) Huvudmannen ska lämna en redovisning av ansvarsfördelningen mellan huvudman och förskolechef.
- b) Huvudmannen ska inkomma med en befattningsbeskrivning avseende förskolechefens ansvar.

- c) Huvudmannen ska inkomma med en tjänstebeskrivning av förskolechefens två tjänster och dess sysselsättningsgrad.
- d) Huvudmannen ska senast den 1 september 2015 inkomma med ovannämnda redovisningar.

Utredning vid uppföljning

I huvudmannens redovisning anges hur huvudmannen tillika förskolechefen fördelar sin arbetstid i de två olika funktionerna och rollerna, 20 timmar per vecka i som förskolechef och 15 timmar per vecka som huvudman. Förskolechefen uppgav i intervjun att hon arbetar 5 timmar i veckan som förskollärare, detta framgick dock inte i yttrandet.

I huvudmannens yttrande anges hur förskolechefen har fördelat ansvar och arbetsuppgifter till biträdande förskolechef och till den pedagogiskt ansvariga förskolläraren. Den biträdande förskolechefen anges ansvara för kö, avgifter, IT, inköp, semesterplanering samt barn i behov av särskilt stöd, de senaste tre ansvarsområdena i samråd med förskolechefen. Vidare anges att förskolechefen delegerat pedagogisk planering samt att leda temaarbetet till förskolläraren. Hon har också i samråd med förskolechefen ansvar för verksamhetsplanering, utvecklingssamtal, lokaler, arbetsmiljö. Vid förskolechefens frånvaro ansvarar förskolläraren för den dagliga planeringen.

Huvudmannen har inte redovisat en befattningsbeskrivning avseende förskolechefens ansvar, inte heller en ansvarsfördelning mellan huvudman och förskolechef. I intervjun uppgav huvudmannen tillika förskolechef att hon haft de båda rollerna sedan 1992 och att dessa går i varandra. Hon uppgav att "hon inte går runt och funderar på att hon är de olika rollerna".

Huvudmannens yttrande vid uppföljning

Huvudmannen anger i sitt yttrande, som inkom den 15 januari 2016, att när det gäller förskolechefens ansvars så följs läroplanens ansvarsfördelning som anges på sidan 16 i läroplan för förskolan.

Motivering till beslut

Nämnden kan konstatera att huvudmannen redovisat en dokumenterad ansvarsfördelning avseende biträdande förskolechef och förskollärare. I redovisningen anges också hur huvudmannen tillika förskolechefen fördelar sin arbetstid i de två olika funktionerna och rollerna. Huvudmannen har dock inte redovisat en för den egna verksamheten anpassad

befattningsbeskrivning avseende förskolechefens ansvar, utan hänvisar enbart till läroplanens kapitel 2.7. Det har inte kunnat klargöras hur detta ansvar har omsatts i praktiken. Huvudmannen har inte redovisat en ansvarsfördelning mellan huvudman och förskolechef.

Nämndens sammantagna bedömning är att ansvaret för utbildningen kvarstår som otydlig. Detta förhållande avspeglar sig bland annat i utbildningens utformning och i det systematiska kvalitetsarbetet. Mot denna bakgrund bedömer nämnden att utbildningen inte genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen i fråga om ansvarsfördelning mellan huvudman och förskolechef samt avseende ledning och samordning av förskolans verksamhet (2 kap. 8-10 §§ skollagen och Läroplan för förskolan, Lpfö 98/10, kap. 2.7). Nämnden bedömer att bristen kvarstår. På grund av allvarligheten i bristen tilldelas huvudmannen därför på nytt ett föreläggande.

Tidigare beslut

3. Huvudmannen för förskolan bedriver inte ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med skollagens krav och läroplanens intentioner om uppföljning, utvärdering och utveckling (4 kap. 3-4 §§ skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98, 2.6).
 - a) Huvudmannen ska se till att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på både huvudmanna- och enhetsnivå.
 - b) Förskolechefen ska ansvara för att förskolan har en samlad dokumentation som innehåller förskolans resultat och måluppfyllelse samt en bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till läroplanens mål.
 - c) Av förskolans dokumentation ska framgå vilka utvecklingsinsatser som genomförts och vilka förväntade effekter dessa fått för barnen. Av redovisningen ska även framgå vilka metoder förskolan använt för att följa upp resultaten.
 - d) Förskolechefen ska se till att varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras i enlighet med läroplanens mål och intentioner och att förskolans individuella utvecklingsplaner utgör en del i en förskolans systematiska kvalitetsarbete.
 - e) Huvudmannen ska senast den 1 oktober 2015 till utbildningsförvaltningen lämna en redovisning för hur

huvudmannen planerar att åtgärda bristerna i
ovannämnda bristpunkter a, b, c och d.

- f) Ett systematiskt kvalitetsarbete enligt författningarna ska
vara genomfört i sin helhet senast den 30 september
2016.

Utredning vid uppföljning

I huvudmannens yttrande som inkom den 17 augusti 2015 anges
att förskolechefen och ledningsgruppen har analyserat och
bedömt utvecklingsbehov. Personalen anges ha utvärderat vissa
delar av sitt arbete enskilt och sedan har en gemensam muntlig
genomgång skett där förskolechefen lyft vad som fungerat bra
och vad förskolan bör ändra på. Därmed, anger huvudmannen,
genomförs en efterfrågad utvärdering och analys, den har dock
inte dokumenterats tidigare. Huvudmannen anger att det som
förskolan behöver utveckla är dokumentationen av analyserna
terminsvis eller årsvis. Vidare anges att förskolan vill bli bättre
på det för att de vill utveckla analysdelen.

Vid tillsynen den 25 november 2015 uppgav förskolechefen att
förskolan arbetar enligt "Skolverkets allmänna råd för
systematiskt kvalitetsarbete i skolväsendet" och att hon ansåg att
förskolan har väsentliga delar som krävs för ett systematiskt
kvalitetsarbete. Förskolechefen beskrev att förskolan behöver
utveckla dokumentationen av alla delar då detta inte görs i
tillräcklig omfattning. Även personalen uppgav att uppföljning
och utvärdering sker, men att dokumentation i tillräcklig
omfattning inte görs. Förskolechefen uppgav också att förskolan
behöver utveckla analysen av resultaten i förhållande till de
nationella målen.

I personalintervjun framkom att förskolan inte har haft några
riktade kompetensutvecklingsinsatser under året avseende det
systematiska kvalitetsarbetet. Vidare framkom att personalen inte
gemensamt arbetat med eller bearbetat "Skolverkets allmänna råd
för systematiskt kvalitetsarbete i skolväsendet" eller annat
material rörande ett systematiskt kvalitetsarbete. Den
förskollärare som deltog i intervjun hade dock läst stödmaterialet.
Hon uppgav att hon ska gå på en kvällsföreläsning i systematiskt
kvalitetsarbete.

tillfällen kan tid avsättas för varje arbetslag, exempelvis för att prata om barnen. Det finns ingen övrig tid avsatt för uppföljning och planering av verksamheten. Personalen beskrev att planeringstid skapas vid behov.

Personalen följer upp olika aktiviteter i verksamheten exempelvis samlingarna, språkgruppen och skogsgruppen. Det dokumenteras i korta anteckningar utifrån frågeställningarna "det här gjorde vi, så har det gått". Personalen uppgav att anteckningarna bildar underlag för utvärdering. Exempel på uppföljningar uppvisades vid tillsynen, dokumentationen avseende skogsgruppen var dock från 2013. Verksamheten dokumenteras också i bild.

Förskolechefen uppgav att förskolan arbetar med självvärdering genom att personalen observerar varandra, men att det inte fanns ett särskilt framtaget underlag för detta. I personalintervjun framkom att förskolläraren på eget initiativ tittat lite på BRUK, dock var det inte något som har använts som ett underlag i utvärderingen. Förskolechefen och personalen uppgav att förskoleundersökningens² resultat beaktas vid val av målområden. Vidare beskrevs att en gång om året skriver varje anställd en individuell utvärdering utifrån frågor som förskolechefen anser är väsentliga. De individuella utvärderingarna diskuteras på personalmöten och planeringsdagar. Det fanns dock ingen skriftlig sammanställning av utvärderingarna vid den uppföljande tillsynens genomförande.

Förskolechefen och personalen uppgav att förskolans samlade utvärdering sker muntligt vid planeringsdagar. I intervjun med förskolechefen framgick att denna utvärdering inte utgår från någon dokumenterad uppföljning. Personalen uppgav dock att personalens anteckningar kan användas. Förskolechefen och personalen beskrev att förskolechefen i dialog med personalen tar fram prioriterade mål för verksamheten. Vidare beskrevs att en planering av åtgärder för utveckling inom de prioriterade målen också tas fram och dokumenteras i ett protokoll. Förskolechefen uppgav att dokumentationen från planeringsdagarna utgör förskolans planering för verksamheten.

Förvaltningen har tagit del av protokoll från två olika planeringsdagar. I dessa anges vilka utvecklingsmål förskolan har för terminen. Det framgår dock inte vad som ligger till grund för att målen prioriterats, inte heller en planering för hur förskolan

² Stockholms stads förskoleundersökning som genomförs en gång om året.

avser arbeta för ökad måluppfyllelse. Förskolechefen uppgav att förskolans arbetssätt beskrivs i den planering som förskolläraren gör för förskolans temaarbete (redovisas under punkt 4).

Huvudmannen har i sitt yttrande redovisat dokumentet *Utvärdering av vårterminen 2015*. I dokumentet anges tre mål för vårterminen 2015:

- Barnen får välja fritt i skogsgruppen/samarbete/barns val.
- Daglig information till föräldrar om deras barn, vad de lekt med och med vem, hur de ätit och om vi gjort något speciellt.
- Hjälpa föräldrar att se varandra som en resurs så att barnen hittar varandra även på fritiden.

Därefter finns en kort beskrivning av vilka resultat personalen sett hos barnen. Exempelvis har personalen märkt att barnen blivit mer självständiga och duktigare på att själva välja aktiviteter, kontakten med föräldrarna har blivit bättre när personalen mer utförligt beskriver hur barnens dag varit samt att barnen har börjat umgås lite mer med varandra på fritiden, vilket anges ha varit en uttalad önskan från föräldrar. Det framgår inte om förskolan har identifierat några utvecklingsbehov i verksamheten.

I huvudmannens redovisning finns även en kort beskrivning av vilka resultat personalen har sett hos barnen utifrån vårterminens tema "Mat".

I huvudmannens yttrande som inom den 17 augusti 2015 anges: "När det gäller barnens utvecklingsplaner kan vi byta ut ordet träna mot utveckla eftersom inspektören anmärkte på blanketten men för oss fungerar den bra. Vi har många föräldrar från andra länder som inte alltid kan så bra svenska och då har vi hjälp av dokumentet". Vidare anges att förskolan i planeringen av verksamheten utgår från barnens utvecklingsbehov som framgått från de individuella utvecklingsplanerna. Om förskolan ser ett behov av exempelvis mer språkträning, läggs mer av den aktiviteten in i utvecklingsplanen.

Förskolechefen uppgav att varje barns utveckling och lärande kontinuerligt dokumenteras. Det framgick dock inte om eller hur förskolan utvecklat arbetet med de individuella utvecklingsplanerna under året och inte heller hur de utgör en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Exempel på underlag för individuella utvecklingsplaner uppvisades vid tillsynen.

Underlaget som används var detsamma som vid tillsynen som genomfördes den 4 december 2014.

Personalen uppgav att de individuella utvecklingsplanerna fylls i av personalen och att de därefter granskas av förskolläraren. Varje barn har en pärm där det enskilda barnet dokumenteras. Pärmen är indelad i olika flikar med rubriker som exempelvis "språk och matematik", "traditioner", "det utforskande barnet" och "rutinsituationer". I de exempel som uppvisades vid tillsynen fanns bilder på det enskilda barnet i olika situationer och aktiviteter, med en kort text till som förklarar bilden. Utvecklingssamtal genomförs en gång per år där den individuella utvecklingsplanen och barnets pärm bildar underlag för samtalets innehåll. Personalen uppgav att i de fall där föräldrar och personal anser att barnet behöver utveckla vissa förmågor ska arbetssättet förändras. Det framgick dock inte hur information från utvecklingssamtal och i de individuella utvecklingsplanerna systematiskt användes och ledde till förändringar och utveckling av arbetssätten och verksamheten.

Huvudmannens yttrande vid uppföljning

Huvudmannen anger i sitt yttrande som inkom den 15 januari 2016 att förskolan anser att de har ett systematiskt kvalitetsarbete och att de har haft det länge. Vidare anges att personalen har fått "en hel del" utbildning i systematiskt kvalitetsarbete. En av personalen samt förskolechefen anges ha utbildats hos Skoldialogen under året 2012 samt i utbildning som genomförts av Utbildningsförvaltningen i "kvalitetshjulet". Två av personalen anges ha varit på en heldagsutbildning i BRUK under 2013.

Huvudmannen anger vidare att när förskolan arbetar med "målplanering-genomförande- utvärdering och analys" så utgår de från Skolverkets allmänna råd "Systematiskt kvalitetsarbete". För mer information om detta hänvisar huvudmannen till yttrande från den 3 mars 2015.

Motivering till beslut

Enligt vad som anges i 4 kap. 3-4 §§ skollagen ska utbildningen i en förskoleenhet systematiskt och kontinuerligt planeras, följas upp och utvecklas. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och vara underlag för insatser så att verksamheten kan utvecklas och nå de nationella målen i läroplanen. Dokumentation behöver innehålla en sammanställning av enhetens resultat och måloppfyllelse utifrån både faktauppgifter

och beskrivningar av måluppfyllelsen i förhållande till läroplanens mål. Dokumentationen ska också kunna visa på vad som behöver utvecklas, varför och på vilket sätt och är ett viktigt underlag för att kunna följa en kvalitetsutveckling över tid. Framförallt behöver den samlade dokumentationen innehålla beslut om vilka utvecklingsinsatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

En viktig del i förskolechefens ansvar i enhetens planeringsprocess innebär således att formulera förväntade effekter för utvecklingsarbetet. I planeringen behöver förskolechefen tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas.

Huvudmannen hävdar i sitt yttrande såväl som i intervjun vid den uppföljande tillsynen att förskolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete.

Nämnden kan dock konstatera att det fortfarande saknas en samlad dokumenterad utvärdering av hur väl verksamheten har arbetat gentemot de nationella styrdokument. Därmed saknas prioriterade utvecklingsområden som utgår från en analys och bedömning av förskolans resultat samt en planering för utvecklingsåtgärder. Det medför att förskolans verksamhet inte utvecklas mot ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Att förskolan saknar ett systematiskt kvalitetsarbete avspeglar sig i bristpunkten som redogörs för nedan, avseende utbildningens utformning såsom i val av arbetssätt, verksamhetens innehåll och den pedagogiska miljön.

Nämnden kan också konstatera, utifrån vad som framkom vid den uppföljande tillsynen, att utformningen av förskolans individuella utvecklingsplaner inte har ändrats sedan tillsynsbeslutet som fattades den 17 juni 2015. Det har heller inte påvisats att dessa utgör en del i en förskolans systematiska kvalitetsarbete. Huvudmannen anger i sitt yttrande att utformningen av de individuella utvecklingsplanerna fungerar bra och att förskolan i planeringen av verksamheten utgår från barnens utvecklingsbehov. Nämnden bedömer dock att förskolans individuella utvecklingsplaner, såsom dessa är utformade, innehåller information om det enskilda barnets förmågor och måluppfyllelse i strid med vad som föreskrivs i förskolans läroplan. De beskriver inte i tillräcklig utsträckning vilka effekter förskolans verksamhet har för det enskilda barnets trivsel samt

för utveckling och lärande. Nämnden vill framhålla att målen i läroplanen för förskolan anger inriktningen för förskolans arbete, inte mål som det enskilda barnet ska ha uppnått vid en viss tidpunkt eller ålder. Förskolan ska utvärdera verksamhetens kvalitet och vilka åtgärder som verksamheten behöver vidta för att förbättra förutsättningarna för att barn ska lära och utvecklas i överensstämmelse med målen i läroplanen.

Nämndens sammantagna bedömning är att huvudmannen alltjämt saknar ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med skollagens krav och läroplanens intentioner om uppföljning, utvärdering och utveckling. Det medför att förskolans verksamhet inte utvecklas mot ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen och att barnen därmed inte får den utbildning de enligt författningarna har rätt till (4 kap. 4-6 §§ och 3 kap. 3 § skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98/10, kap 2.6). Nämnden bedömer att bristen kvarstår. På grund av allvarligheten i bristen tilldelas huvudmannen därför på nytt ett föreläggande.

Tidigare beslut

4. Huvudmannen ger inte förskolans personal nödvändiga förutsättningar för att kunna bedriva verksamheten så att syftet med utbildningen i förskolan uppnås (8 kap. 2 § skollagen).
 - a) Huvudmannen ska öka andelen behöriga förskollärare och organisera verksamheten så att alla barn på förskolan får ta del av en undervisning ledd av legitimerade/examinerade förskollärare.
 - b) Huvudmannen ska se till att förskolans ledning och all personal gemensamt tolkar läroplanens begrepp, mål och riktlinjer så att verksamheten kan genomföras i enlighet med läroplanens intentioner.
 - c) Huvudmannen ska se till att förskolans ledning och personal utvecklar arbetssätt och metoder så att dessa överensstämmer med intentionerna i läroplan för förskolan (Lpfö-98)
 - d) Huvudmannen ska genom riktade kompetensinsatser tillförsäkra att samtlig personal får den kunskap om läroplanen som krävs för att den pedagogiska verksamheten ska kunna bedrivas i enlighet med gällande föreskrifter (2 kap. 34 § skollagen).
 - e) Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön utvecklas så att barnen får förutsättningar till ett utmanande och varierat lärande enligt intentionerna i läroplanen för förskolan.

- f) Redovisningen av vidtagna åtgärder ska vara utbildningsförvaltningen tillhanda senast den 1 november 2015.

Utredning vid uppföljning

Föreläggande 4, punkt a: Förskollärare

Huvudmannen har i sitt yttrande från den 3 november 2015 redovisat förskolans bemanning avseende hösten 2015. Förskolan har två förskollärare varav den ena arbetar 12,5 procent av en heltidstjänst och den andra arbetar 87,5 procent av en heltidstjänst. Andelen förskollärare har nu minskat till 18 procent i jämförelse med år 2014 då andelen var 21 procent. Antal barn per förskollärare är nu 22, motsvarande siffra 2014 var 25.

Huvudmannen anger att förskollärreresursen fördelas lika på förskolans två avdelningar så att alla barn får del av en undervisning under ledning av legitimerad förskollärare. Vid tillsynen beskrevs att en av förskollärarna är pedagogiskt ansvarig och planerar verksamheten för förskolans båda avdelningar. Viss uppföljning av verksamheten sker i samverkan mellan avdelningarna på APT-möte en gång i månaden. Dessa leds av förskolechefen.

Huvudmannen anger i sitt yttrande att förskolan "inte är nöjd med två stycken förskollärare" och därför försöker huvudmannen tillika förskolechefen att "motivera duktiga barnskötare att utbilda sig till förskollärare".

Föreläggande 4, punkt b: Förskolans arbete med att bearbeta Läroplan för förskolan (Lpfö-98)

Förskolechefen uppgav i intervjun att personalen "har pratat en hel del om läroplanen" under året som gått. Det framgick dock inte på vilka sätt eller om/hur dessa samtal lett till en utveckling av förskolans verksamhet i förhållande till läroplanens begrepp, mål och riktlinjer. Förskolechefen kunde inte redogöra för vad som tagits upp på gemensamma personalmöten avseende läroplanen under året. Avseende kapitel 2.6, som tillkommit i den reviderade läroplanen, beskrev förskolechefen att personalen inte bearbetat dessa på något särskilt sätt eftersom det inte var nödvändigt då de redan arbetar med uppföljning och utvärdering.

Personalen beskrev att det ibland händer att de tittar på läroplanen på personalmöten men att det inte är en stående punkt. Vidare framgick att alla anställda har varsitt exemplar av läroplan för förskolan (Lpfö-98).

Föreläggande 4, punkt c: Arbetssätt och metoder

Vid tillsynen beskrevs att verksamhetsplaneringen följer en fast, återkommande veckostruktur av aktiviteter som bakning, utevistelse, skapande, musik och drama, språk, rörelse och temaarbete. Förvaltningen har tagit del av planeringen av temaarbetet "språkutveckling" som har pågått under hösten 2015. Planeringen görs av den pedagogisk ansvarige förskolläraren i början av terminen och lämnas till personalen på de båda avdelningarna. I planeringen framgår vilka aktiviteter personalen vecka för vecka ska genomföra med barnen inom ramen för temat, exempelvis vad som ska samtalas om på samlingen, vilka ramsor och sånger som ska sjungas samt vilken aktivitet som ska genomföras i temagruppen såsom till exempel att skapa med fingerfärg och spela memory. Personalen uppgav vid intervjun att de vid planeringen av temats innehåll försöker beakta läroplanen. Vad det innebär framgick dock inte av samtalet, inte heller av den skriftliga planeringen av temaarbetet.

Personalen redogjorde för några arbetssätt som de använder sig av inom läroplanens målområde *Utveckling och lärande*. Bland annat beskrevs att matematik uppmärksammas exempelvis i skogen och i aktiviteter som bakning. Förskolan har också köpt in så kallade matteburkar, det framgick dock inte hur dessa användes för att stimulera barnens utveckling av sin matematiska förmåga. Högläsning förekommer dagligen och böcker finns tillgängligt. Språkpåsar med konkret material används. När det gäller målområdet *Barns inflytande* uppgavs att barnen ges inflytande när de är i skogen, samt att de får vara med och välja utflyktsmål. På rörelsen erbjuds barnen tre olika aktiviteter som de får välja mellan. Det framgick inte utifrån de samtal som fördes med personalen om eller på vilka sätt barnen gavs möjlighet att påverka verksamhetens innehåll eller de arbetssätt som används.

Föreläggande 4, punkt d: Kompetensutveckling under året

I huvudmannens yttrande anges att personalen fortlöpande ges fortbildning i allt som rör "barnomsorg". Vidare anges att personalen dagligen och på alla möten diskuterar verksamhetens utformning. All personal har tillgång till läroplanen och har fått utbildning ett flertal gånger avseende hur läroplanen ska användas i verksamheten.

Förskolechefen uppgav i intervjun att all personal tidigare har gått utbildningen "Med läroplanen på fickan" med Eva Wiklund

Dahl. Förskolechefen kunde dock inte redogöra för exakt när detta var, utan att "det var ett tag sedan". Det har inte genomförts några riktade kompetensutvecklingsinsatser för personalen under 2015.

Föreläggande 4 punkt e: Pedagogisk miljö

I huvudmannens yttrande anges att då förskolan har "utvidgade syskongrupper" med barn i åldrarna 1-5 år så kan enbart visst material såsom böcker och leksaker finnas i "barnhöjd". Vidare anges att boklådor finns utplacerade på golven samt att barnens alster och skapelser finns överallt på avdelningarna. Förskolan har digitala fotoramar som visar bilder på barnen i verksamheten där bilder av barnens skapande ingår.

Vid intervjun redogjorde förskolechefen för hur hon ser på den pedagogiska miljöns och materialets funktion och användningsområden. Hon anser att gruppernas sammansättning gällande ålder påverkar hur miljön inrättas. Förskolechefen beskrev att fördelarna med den befintliga gruppindelningen överväger nackdelarna, eftersom det är tungt för personalen att arbeta med enbart småbarn och att det i sin tur leder till hög frånvaro bland personalen. Förskolechefen såg också andra fördelar exempelvis att syskon går på samma avdelning samt att samarbetet ökat mellan avdelningarna.

Förskolechefen uppgav att diskussioner om den pedagogiska miljöns utformning har förts många gånger under året. Det framgick dock inte hur dessa diskussioner lett till en utveckling av material och miljö. Förskolechefen uppgav att det är viktigt att den pedagogiska miljön skapar möjligheter för barn att bli självständiga. Vidare beskrevs att för att barn ska ges förutsättningar till lärande inom läroplanens målområden ska det finnas material som lockar barnen samt gott om plats. Avseende barns inflytande i den pedagogiska miljön beskrev förskolechefen att barnen kan möblera om samt pussla i lugn och ro om de vill det. Om det fungerar tidsmässigt så kan barnen även få måla om de vill det. Personalen beskrev att de såg det som viktigt att barnen har inflytande i miljön, exempelvis att de själva kan ta fram playdoo och visst annat material.

Vid tillsynen visades inspektörerna runt på förskolan. Inrättandet av miljön samt vilket material som erbjöds var i stort sett lika som vid tillsynen den 4 december 2014. Båda avdelningarna har inrättat miljön på liknande sätt. Varje avdelning förfogar över två större rum och tre mindre. Ett av de större rummen används bland

annat till måltider och var inrett med ett högt bord och ett lågt bord. På det låga bordet fanns färgpennor att tillgå. Övrigt material som erbjöds barnen och var tillgängligt i barnens höjd bestod av lekmaterial med förutbestämt användningsområde, anpassade för yngre barn. Enklare pussel fanns placerat i barnens höjd på avdelning Violen, dock inte på avdelning Blåkklockan där det fanns att tillgå men inte var synligt placerat. På båda avdelningarna fanns spel och annat material placerat på höga hyllor, otillgängligt för barnen. Böcker fanns tillgängligt för barnen.

I det andra större rummet fanns bland annat en samlingshörna, soffa, rutschkana och ribbstolar. Material som erbjöds i rummet var exempelvis duplo, klossar, tågbana, stora mjuka byggkudor, olika plastdjur, plastbilar, garage och bondgård. Materialet förvarades i plastbackar, det mesta i barnens höjd.

Ett av de mindre rummen var inrett som "dockvrå" och ett var anpassat för skapande aktiviteter. Där fanns visst material för skapande, exempelvis färg och olika slags papper, dock inte tillgängligt för barn utan vuxnas hjälp och medverkan. Varierat och rikt material för undersökande och experimenterande inom läroplanens målområden fanns inte tillgängligt. Synlig dokumentation på avdelningarna om vad som pågick i verksamheten, exempelvis bilder eller andra exempel på barnens skapande i olika former, fanns i begränsad omfattning. Varje avdelning har en digital foto ram, dessa var dock inte igång vid verksamhetsbesöket.

Huvudmannens yttrande vid uppföljning

Huvudmannen anger i sitt yttrande att förvaltningen vid tillsynen efterfrågade uppgifter ända tillbaka till år 2010 och att "dessa kan vi omöjligt ha i huvudet". Huvudmannen anger att "det" naturligtvis finns dokumenterat. I detta fall gällde det förskolans utbildning i läroplanen.

Motivering till beslut

Föreläggande 4 punkt a: Förskollärare

Utifrån vad som framkommit i den uppföljande utredningen bedömer utbildningsnämnden att alla barn på förskolan får ta del av undervisning under ledning av behörig förskollärare och att huvudmannen därmed har avhjälpt den tidigare bristen.

Nämnden vill dock framhålla huvudmannens ansvar att se till att utbildningen i enlighet med 1 kap. 5 § skollagen vilar på

vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Förskollärare har ett särskilt ansvar för att läroplanens mål och intentioner uppfylls och att det målinriktade arbetet främjar varje barns utveckling och lärande.³ Huvudmannen och förskolechefen ska se till att skapa goda förutsättningar för förskollärare att utöva sitt ansvar. Det är därför av stor vikt att det i förskolan finns tillräckligt med förskollärare så att förskolans uppdrag kan genomföras enligt målen och intentionerna. Vidare vill nämnden framhålla att huvudmannen ska se till att skollagens 2 kap. 34 § efterföljs så att förskollärare och annan personal ges möjlighet till kompetensutveckling samt att förskollärare och annan personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller.⁴ Det kan inte uteslutas att det finns ett orsakssamband mellan brister som förskolan uppvisar i utbildningens utformning och i det systematiska kvalitetsarbetet och i vilken mån huvudmannen ger förskollärare förutsättningar att utöva sitt ansvar. Exempelvis, som framgår nedan, förutsättningar i form av tid för att bearbeta läroplanen och kompetensutveckling.

*Föreläggande 4, punkt b: Förskolans arbete med att bearbeta
Läroplan för förskolan (Lpfö-98)*

Som framgår ovan ska huvudmannen se till att förskollärare och annan personal vid förskoleenheten har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Enligt läroplan för förskolan kap. 2.7 har förskolechefen det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i dess helhet. Den pedagogiska ledningen är en viktig faktor för förskolans kvalitet, varför det är av stor betydelse att förskolechefen har goda kunskaper om förskolans mål och uppdrag.⁵

Nämnden bedömer att det i den uppföljande utredningen inte har framkommit någon information som påvisar att ett utvecklingsarbete i förhållande till läroplanens begrepp, mål och riktlinjer har skett. Huvudmannen, tillika förskolechef, kunde inte redogöra för vad som tagits upp på gemensamma personalmöten avseende läroplanen under året. Det har heller inte framkommit information som påvisar att de samtal om läroplanen som huvudmannen uppger ha förts under året har lett till en utveckling av förskolans verksamhet i förhållande till läroplanens begrepp,

³ Prop. 2009/10:165 sid. 263.

⁴ Se vidare i bedömningen avseende föreläggande 4 punkt b (s. 23) samt punkt d (s. 25)

mål och riktlinjer. Nämnden vill framhålla vikten av att förskolechefen och personalen för en kontinuerlig dialog om läroplanens begrepp, mål och riktlinjer för att verksamheten ska genomföras i enlighet med läroplanens intentioner samt att en verksamhetsutveckling ska ske. Den utvärdering av förskolans kvalitet, som enligt läroplanen ska utföras, handlar om att få kunskap om hur verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att alla barn ges bästa möjliga förutsättningar till utveckling och lärande⁶. Nämnden bedömer att huvudmannens uttalande att denne inte ansåg det nödvändigt för personalen att bearbeta kapitel 2.6 när den reviderade läroplanen trädde i kraft augusti 2011⁷, visar på att huvudmannen inte sätter gällande styrdokument i relation till den egna verksamheten.

I nämndens bedömning av punkt b har hänsyn även tagits till den uppföljande utredningen gällande övriga punkter och förelägganden, då även dessa påvisar hur huvudmannen tillika förskolechef och förskolans personal har satt sig in i och omsatt styrdokumentens krav och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Av uppföljningen av ärendet som helhet framgår att huvudmannen brister i utformningen av utbildningen, i det systematiska kvalitetsarbetet, i ledning och samordning av förskolans verksamhet samt i barnsäkerhet. Vid den uppföljande tillsynen⁸ konstaterades också nya brister avseende urval vid placering samt avgifter. Att huvudmannen inte avhjälpt brister, som konstaterats i verksamheten samt därtill uppvisat nya brister visar, enligt nämndens bedömning att huvudmannen inte har satt sig in i och omsatt styrdokumentens krav.

Nämnden bedömer sammantaget att huvudmannen inte ger förskolans ledning och personal förutsättningar till att sätta sig in i och bearbeta gällande föreskrifter och att detta i sin tur avspeglar sig i utbildningens utformning. Nämnden bedömer också att huvudmannen tillika förskolechefen saknar nödvändig insikt i innebörden i gällande styrdokument. Därmed bedöms bristen kvarstå.

⁶ Avsnitt 2.6 förordning (SKOLFS 1998:16) om läroplan för förskolan.⁷ Skolverket Läroplan för förskola Lpfö 98, reviderad 2010⁸ Se vidare i bedömningen avseende föreläggande 1 (s.9), föreläggande 2 (s.11) föreläggande 3 (s. 16) samt föreläggande 4 punkt a (s. 22), punkt c (s. 24), punkt d (s. 25) samt punkt e (s. 26).

Föreläggande 4 punkt c: Arbetssätt och metoder

Enligt skollagen ska barnets bästa vara utgångspunkt för utbildningen, kap. 1, 10 §. Det är därför viktigt att planera och organisera verksamheten utifrån barnens perspektiv.⁹

Enligt läroplan för förskolan kap. 2.2 ska verksamheten främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet. Verksamheten ska utgå från barnens erfarenheter, intressen behov och åsikter. Vidare anges i kap 2.7 att förskolechefen har ett särskilt ansvar för att förskolans arbetsformer utvecklas så att barns aktiva inflytande gynnas. Förskollärare ska enligt läroplan för förskolan kap. 2.3 ansvara för att alla barn får ett reellt inflytande på arbetssätt och verksamhetens innehåll.

Vid den uppföljande utredningen har det inte framkommit någon information som visar på att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att utveckla arbetssätt och metoder. Någon dokumentation som påvisar en utveckling av arbetssätt och metoder har inte uppvisats.

Förskolans planering följer samma struktur som vid tillsynen i december 2014 och arbetssätt samt aktiviteter som erbjuds barnen är i stort sett desamma. Vid den uppföljande tillsynen framkom att personalen i sin planering av verksamheten försöker beakta läroplanen, det framgick dock inte vad detta innebar. Det framgick inte heller på vilka sätt barnen gavs möjlighet att påverka verksamhetens innehåll eller de arbetssätt som används.

Det har inte uppvisats någon dokumentation eller på annat sätt framkommit information som påvisar att utbildningens innehåll och genomförande svarar mot läroplanens mål och intentioner.

Därmed bedöms bristen kvarstå.

Föreläggande 4 punkt d: Kompetensutveckling under året

Enligt skollagen kap. 2 § 34 ska huvudmannen se till att personalen vid en förskoleenhet ges möjlighet till kompetensutveckling.

Vid tillsynen framkom att huvudmannen inte genomfört några riktade kompetensutvecklingsinsatser under 2015. I nämndens bedömning av föreläggande 4 punkt d har hänsyn även tagits till

den uppföljande utredningen gällande övriga punkter i föreläggande 4. Utredningen visar i sin helhet att förskolans personal inte getts förutsättningar att tillförskaffa den kunskap om läroplanens mål och intentioner som krävs för att den pedagogiska verksamheten ska kunna bedrivas i enlighet med gällande föreskrifter. Effekter av detta syns i verksamhetens innehåll, i arbetssätt samt i den pedagogiska miljön. Nämnden kan konstatera att huvudmannen inte har följt föreläggande 4 punkt d och att bristen därmed kvarstår.

Föreläggande 4, punkt e: Pedagogisk miljö

Enligt skollagen kap 2. 35§ ska det för utbildningen finnas de lokaler och utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Enligt läroplan för förskolan kap 2.2 ska miljön vara öppen, innehållrik och inbjudande. Det är viktigt att organisera och utforma miljön så att barnen ges möjlighet att pröva, undersöka, utforska, experimentera, leka, skapa och konstruera. Miljön behöver också kunna förändras och anpassas över tid eftersom barngruppen hela tiden ändras och behoven därmed skiftar.¹⁰

Huvudmannen tillika förskolechef uppgav vid den uppföljande tillsynen att diskussioner om den pedagogiska miljön förts många gånger under året. Det framgick dock inte hur dessa diskussioner lett till en utveckling av material och miljö. Det påvisades heller inte i samband med visningen av förskolans miljö att åtgärder vidtagits. Inrättandet av miljön samt vilket material som erbjöds var i stort sett detsamma som vid tillsynen den 4 december 2014.

Vid den uppföljande utredningen framkom att inrättandet av den pedagogiska miljön påverkas av barngruppernas sammansättning gällande ålder. Personalen kunde inte ge några tydliga beskrivningar om arbetssätt som belyser att barnen ges inflytande i den pedagogiska miljön, i förhållande till den nuvarande sammansättningen i grupperna. Nämnden bedömer att förskolechefens redogörelse av den pedagogiska miljöns betydelse för barns självständighet och lärande inte är samstämmigt med materialets faktiska tillgänglighet eller med i vilken mån material finns att tillgå för lärande inom läroplanens olika målområden. Material för skapande fanns inte tillgängligt för barnen, inte heller ett varierat och rikt material för undersökande och experimenterande inom läroplanens

¹⁰ Skolverkets allmänna råd och kommentarer – Förskolan, reviderad 2016, s. 15.

målområden. Synlig dokumentation på avdelningarna om vad som pågick i verksamheten, exempelvis bilder eller andra exempel på barnens skapande i olika former, fanns i begränsad omfattning. Därmed bedöms bristen kvarstå.

Nämndens sammantagna bedömning är att huvudmannen inte har säkerställt att förskolans personal ges förutsättningar att bedriva verksamheten så att syftet med utbildningen i förskolan uppnås (1 kap. 4-5 samt 10 §§, 2 kap. 34-45 §§, 3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98/10). Nämnden bedömer att bristerna kvarstår. På grund av allvarligheten i bristerna tilldelas huvudmannen därför på nytt ett föreläggande.

Nyuppkomna brister

I samband med tillsynen den 25 november 2015 har även nedanstående brister framkommit.

Kriterier för urval

- Bland förskolans kriterier för urval vid antagning av barn till förskolan anges urvalsgrunderna kön.
- På förskolans webbsida saknas information om förskolans köregler.

Utredning

Enligt skollagen ska varje fristående förskola vara öppen för alla barn. Urval ur förskolans kö ska göras på de grunder som den kommun där förskolan är belägen godkänner (8 kap. 18-19 §§ skollagen).

I diskrimineringslagen anges kön som en diskrimineringsgrund. Vidare anges att den som bedriver verksamhet i enlighet med skollagen inte får diskriminera ett barn som deltar eller söker till verksamheten (1 kap 1 §, 2 kap. 5 § diskrimineringslagen 2008:567).

Fristående förskolor som inte är med i Stockholms stads gemensamma kösystem ska enligt stadens riktlinjer ha egna dokumenterade köregler. Av köreglerna ska framgå att verksamheten är öppen för alla barn som har rätt till motsvarande kommunal plats (Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, kap 10.3).

Vid tillsynen den 25 november 2015 uppgav förskolechefen att förskolan tillämpar urvalsgrunden kön vid antagning av barn till förskolan. Förskolechefen beskrev att en av avdelningarna har haft få pojkar i gruppen och att förskolechefen därför aktivt

informerat vårdnadshavare som är intresserade av plats att det för tillfället är pojkar som ges förtur till plats. Förskolechefen har valt ut pojkar ur kön och fyra nya ska börja. Förvaltningen har kontrollerat huvudmannens hemsida den 11 december 2015. Där anges hur man som vårdnadshavare ska gå tillväga för att ansöka om plats på förskolan, dock inte vilka köregler som tillämpas.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen anger i sitt yttrande som inkom den 15 januari 2016 att de nyuppkomna bristerna som framkom vid tillsynen den 25 november 2015 är missförstånd. Huvudmannen anger att hon vid tillsynen berättat för inspektörerna att förskolan har 11 flickor och inga pojkar på en avdelning och att förskolan av den anledningen gärna vill ha in pojkar på förskolan. Vidare anges att förskolan kallar detta för verksamhetsplanering.

Huvudmannen anger att förskolan följer sina intagningsregler som är:

- Barn med särskilda behov av stöd för sin utveckling enligt skollagen.
- Barn med syskon i samma hushåll som redan är placerade på förskolan.
- Barn med längst kötid till förskolan.
- Om flera barn har samma kötid ligger barnets födelsedatum till grund för placering, det vill säga äldre barn går före yngre.

Huvudmannen anger att förskolans hemsida har uppdaterats med dessa köregler.

Motivering till beslut

Vid kontroll av förskolans hemsida den 19 januari 2016 framkom att denna är uppdaterad med förskolans köregler. Nämnden utgår från att huvudmannen inte har eller använder kön som urvalsgrund då det strider mot skollagens bestämmelser och diskrimineringslagen. Mot denna bakgrund bedömer nämnden att brister är avhjälp.

Avgifter

- Huvudmannen begär in pengar av vårdnadshavare för att förskolan ska anordna födelsedagskalas för barnen.

Utredning

Enligt skollagen får en huvudman inte ta ut oskäligt höga avgifter (8 kap. 20 § skollagen). I Stockholm stad gäller maxtaxan. Det

innebär att någon avgift/kostnad utöver maxtaxan inte får tas ut för en plats i förskolan (Stockholm stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola kap. 7.5).

Förvaltningen har tagit del av förskolans protokoll från planeringsdagen den 9 januari 2015. Där anges följande:
”Föräldrar får lämna pengar till födelsedagskalas som vi skall fira, som vi handlar glass för. Blir det pengar över lämnas de tillbaka efter kalaset”.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen anger i sitt yttrande som inkom den 15 januari 2016 att förskolan ”från och med nu” inte längre tar emot några pengar från föräldrar för födelsedagskalas.

Motivering till beslut

Nämnden bedömer att huvudmannen i sitt yttrande påvisat att bristen har åtgärdats och avstår därmed från att ingripa.

